

Asia: VN/8566/2021

Sosiaali- ja terveystieteiden korkeakoulutuksen kehittäminen -hanke (SOTEKO)

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot loppuraportista

Akava kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeen loppuraportista. Pidämme tehtyä työtä laaja-alaisena ja monin osin hyvin kattavana ja perusteellisena. Myös kirjattuja toimenpide-esityksiä voi pitää pääasiallisesti kannatettavina. Erityisesti huomionarvoista on korkeakoulusektoreiden, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välinen yhteistyö sekä sujuvat siirtymät koulutuksesta toiseen. Pidämme tärkeänä sote-alan henkilöstön mahdollisuutta päivittää osaamistaan joustavasti.

Näkemyksenne koskien ehdotuksia sosiaalialan siirtymien sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 1-6)

Näemme kirjaukset pääosin onnistuneina ja kannatettavina. Siirtymien on oltava sujuvia ja hyvin ohjattuja. Kiinnitämme kuitenkin huomiota siihen, että siirtymissä huomioidaan riittävä alan työkokemuksen kerryttäminen. Lisäksi haluamme tuoda esiin, että tarkastelussa olisi hyvä huomioida myös siirtymät yliopistosta ammattikorkeakouluun, ei vain toisin päin. Lisäksi painotamme, että siirtymien tulee olla kaikille tasapuolisia ja yhdenvertaisia.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen tuottamaa osaamista tarvitaan sosiaalialan työmarkkinoilla kuten raportin sivulla 66 osoitetaan. Koulutuksia ei ole kehitetty toisen korkeakoulun näkökulmasta vaan alan työmarkkinoiden näkökulmasta. Siksi on äärimmäisen tärkeää kehittää alan opiskelijoiden ohjausta tukemaan valintoja ylemmän tutkintoväylän osalta - kumppaan työmarkkinaosaamisen hän tähtää ja mitkä ovat alan eri työtehtävien osaamis- ja kelpoisuusvaatimukset.

Mitä sosiaalialan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne koskien ehdotuksia terveysalan koulutuksen siirtyminen sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 7-11)

-

Mitä terveysalan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne ehdotuksista kaksoistutkintojen kehittämiseksi (ehdotukset 12-13)

-

Mitä kaksoistutkintoja koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne korkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan vetovoimaa ja harjoittelua koskevista ehdotuksista (ehdotukset 14-35)

Kuten raportissa todetaan, sosiaali- ja terveysalalla tarvitaan korkeakoulutettua henkilöstöä, jolla on riittävän laaja-alainen perusosaaminen, mutta myös erikoistunutta osaamista. Perustutkinnon tuottama osaaminen ei yksin riitä kun osaamistarpeet muuttuvat, ja työntekijöiden on myös pystyttävä tarvittaessa siirtymään uudenlaisiin ja vastuullisempiin tehtäviin.

Erikoistumiskoulutukset ovat tässä keskeisessä asemassa. Kiinnitämme huomiota siihen, ettei niiden rahoitus ole kaikkialla tai kaikilla aloilla yhdenmukaista tai riittävää. Erikoistumiskoulutusten rahoitus tulee saattaa kestäväälle pohjalle.

Laadukkaat harjoittelut edellyttävät panostamista harjoittelujen ohjaukseen niin oppilaitoksissa kuin työpaikoilla. Opiskelijoille tulee turvata nykyistä tasalaatuisemmat ja yhdenvertaisemmat harjoittelukokemukset.

Mitä vetovoimaa ja harjoittelua koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne jatkuvaa oppimista koskevista ehdotuksista (ehdotukset 36-42)

Sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa on varmasti monia kipukohtia, mutta työelämän näkökulmasta erityisesti jatkuvan oppimisen järjestämisessä on konkreettisia haasteita. Tarvitsemme konkreettisia toimia, jotta potilasturvallisuus voidaan taata sosiaali- ja terveydenhuollossa. Nyt maksajaksi joutuu liian usein työntekijä, jos hän ylipäättään pääsee täydennyskoulutukseen. Akava on esittänyt muun

muassa koulutuksen verovähennysten laajentamista ja koulutusseteliä ratkaisuksi. Myös työnantajan on välttämätöntä panostaa henkilöstön osaamiseen.

Täydennyskoulutus kehittyy kokoajan, mutta jatkuvan oppimisen rahoitus on edelleen epävarmalla pohjalla. Tämä vaatii poliittisia päätöksiä ja rahoituksen. Jos aidosti halutaan jatkuvan oppimisen kasvavan ja ohjata osaajat pois tutkintokoulutuksen käyttämisestä täydennyskoulutuksena, on myös korkeakouluille mahdollistettava koulutusmahdollisuuksien kehittäminen.

Mitä jatkuvaa oppimista koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämisestä (ehdotukset 43-50)

Pidämme esityksiä kannatettavina. Näemme mielenterveyskriisin ratkaisemisessa erittäin keskeisenä sen, että mielenterveystyön hoidollista painopistettä saadaan siirrettyä erikoissairaanhoidon psykiatrisista palveluista perustason varhaisen vaiheen interventioihin

Mitä mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämistä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne sote-uudistusten edellyttämiä osaamistarpeita koskevista ehdotuksista (ehdotukset 51-54 ja luku 7)

Pidämme esityksiä osaamistarpeiden tunnistamisesta ja täydennyskoulutuksen järjestämisessä sekä TKI-toiminnan yhteistyön vahvistamisesta kannatettavina. Nämä ovat myös koulutuksen veto- ja pitovoimatekijöitä.

Venäläinen Emmi
Akava ry